

PREZES

REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
W KATOWICACH

Katowice, 10 grudnia 2013 r.

Znak: WK-6100/30/4/13

Pan
Józef Caputa
Wójt Gminy
Buczkowice

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 20 sierpnia do 4 października 2013 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej Gminy Buczkowice za okres od 1 stycznia 2009 r. do 4 października 2013 r.

Ustalenia kontroli zawarte zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 14 października 2013 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono w kontrolowanej jednostce.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2012 r. poz. 1113).

W zakresie księgowości i sprawozdawczości:

- *W Zarządzeniu Nr 69/2010 Wójta Gminy Buczkowice z dnia 31 grudnia 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości i planu kont dla prowadzenia ewidencji podatków i opłat organu podatkowego Gminy Buczkowice nie ujęto pozabilansowego konta 991 - „Rozrachunki z inkasentami z tytułu pobieranych przez nich podatków podlegających przypisaniu na kontach podatników” oraz nie ustalono zasad funkcjonowania ww. konta. Powyższe było niezgodne z § 10 pkt 2 i § 12 ust. 1 pkt 1 lit. b i ust. 3, § 26 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 208, poz. 1375). Zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2013 r. poz. 330 z późn. zm.), jednostka powinna posiadać dokumentację opisującą w języku polskim przyjęte przez nią zasady (politykę) rachunkowości, a w szczególności dotyczące: sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych, w tym co najmniej: zakładowego planu kont, ustalającego wykaz kont księgi głównej, przyjęte zasady klasyfikacji zdarzeń, zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych oraz ich powiązania z kontami księgi głównej.*

Ponadto, w Instrukcji obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych /dowodów księgowych/ w Urzędzie Gminy Buczkowice wprowadzonej Zarządzeniem Nr 8/2002

Kierownika Urzędu Gminy Buczkowice z dnia 31 grudnia 2002 r. (ze zmianami wprowadzonymi Zarządzeniami Nr 19/2003 z dnia 29 grudnia 2003 r. oraz Nr 12/06 z dnia 31 sierpnia 2006 r.) zostały zawarte nieaktualne zapisy w zakresie podstaw prawnych, wskazania osób upoważnionych do kontroli merytorycznej dowodów księgowych, osób uprawnionych do zatwierdzania dokumentów do wypłaty, wykonania dyspozycji środkami pieniężnymi.

Za przygotowanie przepisów wewnętrznych dotyczących zasad rachunkowości odpowiedzialna była p. Magdalena Mendrok Skarbnik Gminy Buczkowice. Zgodnie z art. 10 ust. 2 ww. ustawy o rachunkowości kierownik jednostki ustala w formie pisemnej i aktualizuje dokumentację opisującą przyjęte zasady (politykę) rachunkowości.

Wniosek nr 1

Uzupełnić zakładowy plan kont o opis zasad ewidencji rozrachunków z inkasentami na koncie 991, stosownie do art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a, art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r., poz. 330 z późn. zm.) i zaprowadzić zapisy na tym koncie, stosownie do § 10 pkt 2, § 12 ust. 1 pkt 1 lit. b i ust. 3, oraz § 26 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 208, poz. 1375) oraz uaktualnić instrukcję obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych i dostosować do faktycznych potrzeb jednostki w zakresie wskazania osób upoważnionych do kontroli merytorycznej dowodów księgowych, zatwierdzania dowodów do zapłaty, wykonania dyspozycji środkami pieniężnymi, mając na uwadze art. 68, art. 69 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.).

- *W okresie od stycznia 2012 r. do sierpnia 2013 r. w ewidencji księgowej Urzędu Gminy Buczkowice ujmowano rozrachunki z tytułu wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na kontach 201 – „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami” lub 240 – „Pozostałe rozrachunki”, zamiast na koncie 229 – „Pozostałe rozrachunki publicznoprawne”. Powyższe było niezgodne z opisem zasad oraz klasyfikacji zdarzeń na kontach 240 i 201 zawartych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2013 r. poz. 289) oraz obowiązującym zakładowym planem kont.*

Właściwym kontem dla ewidencjonowania rozrachunków z tytułu wpłat na PFRON jest konto 229, które służy do ewidencji, innych niż z budżetami, rozrachunków publicznoprawnych, a w szczególności z tytułu ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych.

- *W okresie od stycznia 2012 r. do czerwca 2013 r. koszty z tytułu wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych ujmowano w ewidencji księgowej w kosztach w miesiącu, w którym następowała płatność, zamiast w miesiącu (okresie sprawozdawczym), którego koszty dotyczyły. Zgodnie z art. 6 ust. 1 i art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r., Nr 152, poz. 1223 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2013 r. poz. 330 z późn. zm.) w księgach rachunkowych jednostki należy*

ująć wszystkie osiągnięte, przypadające na jej rzecz przychody i obciążające ją koszty związane z tymi przychodami dotyczące danego roku obrotowego, niezależnie od terminu ich zapłaty. Do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym.

W związku z powyższym nie wykazano w sprawozdaniach Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego Urzędu Gminy Buczkowice za okres od stycznia 2011 r. do czerwca 2013 r. niewymagalnych zobowiązań z powyższego tytułu w dziale 750 „Administracja publiczna”, rozdziale 75023 „Urzędy gmin (miast i miast na prawach powiatu)”, § 4140 – „Wpłaty na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych”. W sprawozdaniach tych nie wykazano następujących zobowiązań z powyższego tytułu: wg stanu na dzień 31 grudnia 2011 r. na kwotę 944,00 zł, których zapłaty dokonano w dniu 5 stycznia 2012 r., wg stanu na dzień 31 grudnia 2012 r. na kwotę 1.555,00 zł, zapłaconych w dniu 11 stycznia 2013 r., wg stanu na dzień 30 czerwca 2013 r. na kwotę 1.931,00 zł, uregulowanych dnia 9 lipca 2013 r.

W trakcie kontroli dowodem PK w dniu 19 września 2013 r. dokonano stosownych przeksięgowania z kont 201.240 na konto 229.

Zadania w zakresie sporządzania deklaracji na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, ujmowania zobowiązań z tytułu PFRON w księgach rachunkowych należały do pracowników Referatu Finansowego. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Magdalena Mendrok – Skarbnik Gminy Buczkowice.

- W latach 2010 - 2013 (do 30 czerwca 2013 r.) w ewidencji pozabilansowej na koncie 980 - „Plan finansowy wydatków budżetowych” na stronie Ma w ciągu roku nie ujmowano równowartości zrealizowanych wydatków. Wartość zrealizowanych w danym roku wydatków ujęto w ewidencji pozabilansowej na stronie Ma konta 980 łączną kwotą, bez wskazania klasyfikacji budżetowej, na podstawie dowodów PK. Powyższe było niezgodne z opisem konta 980 zawartym w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861 z późn. zm., Dz. U. z 2013 r. poz. 289) oraz zaktualizowanym planem kont wprowadzonym Zarządzeniem Nr 44/2010 Wójta Gminy Buczkowice z dnia 29 września 2010 r. w sprawie zmiany Zarządzenia Nr 4/02 Wójta Gminy Buczkowice z dnia 29 marca 2002 r. w sprawie zasad (polityki) rachunkowości dla budżetu Gminy Buczkowice oraz dla Urzędu Gminy Buczkowice. Zgodnie z przytoczonymi przepisami konto 980 służy do ewidencji planu finansowego wydatków budżetowych dysponenta środków budżetowych. Na stronie Ma konta 980 ujmuje się m.in. równowartość zrealizowanych wydatków budżetu.

W trakcie kontroli na podstawie dowodu PK nr 08/3 z dnia 30 sierpnia 2013 r., po stronie Ma konta 980 zaksięgowano wykonane wydatki za okres od stycznia do czerwca 2013 r. według klasyfikacji budżetowej. Ponadto, w trakcie kontroli na koncie 980 po stronie Ma wprowadzono zapisy dotyczące wykonania wydatków budżetowych za miesiąc lipiec i sierpień 2013 r.

Zadania w zakresie sporządzania dowodów PK oraz prowadzenia księgowości syntetycznej i analitycznej Urzędu Gminy Buczkowice, w tym ewidencji pozabilansowej należały do pracowników Referatu Finansowego. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Magdalena Mendrok – Skarbnik Gminy Buczkowice.

Wniosek nr 2

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Finansowego Urzędu Gminy Buczkowice w zakresie prawidłowego ujmowania kosztów dotyczących wpłat na PFRON, w księgach rachunkowych danego okresu na koncie 229, stosownie do art. 6 art. i art.20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330 z późn. zm.) oraz prowadzenia pozabilansowej ewidencji do konta 980, zgodnie z zasadami funkcjonowania ww. kont określonymi w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r. poz. 289), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.).

- *W dniach 31 grudnia 2011 r. oraz 31 grudnia 2012 r. nieprawidłowo ewidencjonowano w księgach rachunkowych organu zwrot niewykorzystanych środków przeznaczonych na wydatki jednostkom budżetowym. Powyższe dokonywano zapisem ujemnym po stronie Ma konta 133 „Rachunek budżetu” w korespondencji z kontem Wn 223 – „Rozliczenie wydatków budżetowych”. W przypadku zwrotu niewykorzystanych środków na rachunek budżetu właściwym księgowaniem jest zapis: Wn 133, Ma 223, stosownie do zasad funkcjonowania ww. kont zawartych w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2013 r., poz. 289) oraz zakładowym planie kont wprowadzonym Zarządzeniem Wójta Gminy Buczkowice Nr 4/02 z dnia 29 marca 2002 r. w sprawie zasad (polityki) rachunkowości dla budżetu Gminy Buczkowice oraz dla Urzędu Gminy Buczkowice ze zmianami. Zadania w zakresie dekretacji dokumentów oraz prowadzenia ewidencji księgowej kont 133 i 223 należały do pracowników Referatu Finansowego. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Magdalena Mendrok – Skarbnik Gminy Buczkowice.*

Wniosek nr 3

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Finansowego Urzędu Gminy Buczkowice w zakresie prawidłowego prowadzenia ewidencji księgowej na kontach 133 i 223, stosownie do zasad funkcjonowania ww. kont określonych w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r., poz. 289), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.).

- W sprawozdaniach Rb-ST rocznych o stanie środków na rachunkach bankowych jednostki samorządu terytorialnego na koniec 2010 r., 2011 r. i 2012 r. wykazano dane w zakresie zgromadzonych na rachunkach bankowych środków pieniężnych niezgodnie z zasadami sporządzania tego sprawozdania określonymi w § 15 Instrukcji do sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego stanowiącej załącznik Nr 39 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 20, poz. 103). Zgodnie z przytoczonym przepisem w sprawozdaniach rocznych wykazuje się stan środków na rachunku budżetu jednostki samorządu terytorialnego na podstawie dowodów bankowych, zgodnych z zapisami w księgowości banku. W powyższych sprawozdaniach Rb-ST wykazano nie tylko stan środków pieniężnych na rachunku budżetu, ale także stan środków na rachunkach bankowych jednostek.

W sprawozdaniach tych w pozycji I „Stan środków na rachunku budżetu jednostki samorządu terytorialnego” wykazano:

- na koniec 2011 r. oraz na koniec 2012 r. środki pozostające na rachunku bankowym Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Buczkowicach według stanu na dzień 31 grudnia 2011 r. w wysokości 26.759,59 zł oraz na dzień 31 grudnia 2012 r. w wysokości 32.540,77 zł z tytułu realizacji projektu systemowego pn. „Twoja inicjatywa gwarancją sukcesu - program aktywnej integracji w Gminie Buczkowice”, dofinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego,

- na koniec 2011 r. środki na rachunku bankowym dla projektu budowa kanalizacji w Gminie Buczkowice, wg ewidencji księgowej Urzędu saldo Wn konta 130, środki z Funduszu Spójności na realizację inwestycji „Budowa kanalizacji sanitarnej w Gminie Buczkowice” w kwocie 2.056.896,68 zł,

- na koniec 2010 r. środki pozostające na rachunku bankowym Przedszkola Publicznego w Rybarzowicach według stanu na dzień 31 grudnia 2010 r. w kwocie 110,52 zł oraz rachunku środków funduszy pomocowych, wg ewidencji księgowej Urzędu saldo Wn konta 137 – Rachunek dla projektu budowa kanalizacji w Gminie Buczkowice” w kwocie 82.339,69 zł.

Ponadto, w sprawozdaniu Rb-ST na koniec 2010 r. w „informacji o środkach na rachunkach bankowych jednostek samorządu terytorialnego” w pozycji „stan środków funduszy pomocowych” wykazano kwotę 0,00 zł.

Sprawozdania RB-ST o stanie środków na rachunkach bankowych jednostek samorządu terytorialnego na koniec 2010 r., 2011 r. i 2012 r. zostały podpisane przez p. Józefa Caputę – Wójta Gminy Buczkowice oraz p. Magdalenę Mendrok – Skarbnika Gminy Buczkowice.

Wniosek nr 4

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Buczkowice w zakresie prawidłowego sporządzania sprawozdań Rb-ST o stanie środków na rachunkach bankowych jednostek samorządu terytorialnego, stosownie do § 15 załącznika Nr 39 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 20, poz. 103), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.).

W zakresie długu publicznego:

- *W 2010 r. Gmina Buczkowice zawarła dwie umowy pożyczki z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach przed uzyskaniem opinii Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach o możliwości spłaty przez Gminę Buczkowice pożyczek. Zgodnie art. 91 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.), w przypadku ubiegania się przez jednostkę samorządu terytorialnego o udzielenie kredytu lub pożyczki, a także w przypadku zamiaru emisji przez jednostkę samorządu terytorialnego papierów wartościowych, zarząd tej jednostki jest obowiązany uzyskać opinię regionalnej izby obrachunkowej o możliwości spłaty kredytu lub pożyczki lub wykupu papierów wartościowych.*

Powyższe dotyczyło:

- umowy pożyczki Nr 98/2010/204/OW/ot-st/P zawartej w dniu 25 czerwca 2010 r. w kwocie 1.836.806,00 zł na dofinansowanie zadania pod nazwą „Budowa kanalizacji sanitarnej w Kalnej oraz sieci wodociągowej w Buczkowicach i Godziszce”. Gmina Buczkowice wysłała wniosek do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach o wydanie opinii o możliwości spłaty pożyczki w dniu 3 listopada 2010 r. Regionalna Izba Obrachunkowa wydała pozytywną opinię o możliwości spłaty pożyczki w dniu 23 listopada 2010 r.

- umowy pożyczki Nr 39/2010/204/OW/ot/sc/P zawartej w dniu 31 marca 2010 r. w kwocie 4.400.816,22 zł na dofinansowanie zadania pod nazwą „Budowa kanalizacji sanitarnej w Gminie Buczkowice”. Gmina Buczkowice wysłała wniosek do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach o wydanie opinii o możliwości spłaty pożyczki w dniu 20 maja 2010 r. Regionalna Izba Obrachunkowa w Katowicach wydała pozytywną opinię o możliwości spłaty pożyczki w dniu 28 maja 2010 r.

Umowy pożyczki Nr 39/2010/204/OW/ot/sc/P oraz Nr 98/2010/204/OW/ot-st/P podpisał p. Józef Caputa – Wójt Gminy Buczkowice przy kontrasygnacie p. Magdaleny Mendrok – Skarbnika Gminy Buczkowice.

Wniosek nr 5

Zaciągać zobowiązania wynikające z umów pożyczek lub kredytu po uzyskaniu opinii regionalnej izby obrachunkowej o możliwości spłaty pożyczki lub wykupu papierów wartościowych stosownie do art. 91 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.).

Przekazanie mienia jednostkom organizacyjnym:

- *Nie ustanowiono trwałego zarządu na rzecz Zespołu Obsługi Szkół i Przedszkoli w Buczkowicach, który funkcjonuje w pomieszczeniach budynku Zespołu Szkół Ogólnokształcących im. M. Kopernika w Buczkowicach na podstawie umowy użyczenia. Powyższa umowa została zawarta w dniu 1 września 2006 r. pomiędzy Dyrektorem Zespołu Szkół Ogólnokształcących, a Kierownikiem Zespołu Obsługi Szkół i Przedszkoli. Zgodnie z art. 43 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.), trwały zarząd jest formą prawną władania nieruchomością przez jednostkę organizacyjną. Natomiast zgodnie z art. 49a ww. ustawy, przepisy określone w art. 43 - 49 ww. ustawy stosuje się odpowiednio w przypadku: oddania w trwały zarząd udziału we współwłasności lub użytkowaniu wieczystym nieruchomości jednej lub kilku jednostkom organizacyjnym; oddania w trwały zarząd całej*

nieruchomości kilku jednostkom organizacyjnym w częściach ułamkowych, z określeniem sposobu korzystania z tej nieruchomości przez poszczególne jednostki organizacyjne.

Wniosek nr 6

Podjąć działania mające na celu ustanowienie trwałego zarządu w stosunku do nieruchomości będących we władaniu jednostek budżetowych Gminy Buczkowice, stosownie do art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. h ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594 z późn. zm.), art. 43 ust. 1, art. 49a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651) w związku z art. 61 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267).

W zakresie dochodów z tytułu najmu/dzierżawy:

- *W 2010 r. zawarto umowę dzierżawy niezgodnie z zasadami określonymi w uchwale Nr XXVIII/242/2001 Rady Gminy w Buczkowicach z dnia 24 października 2001 r. w sprawie określenia zasad nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości gruntowych oraz ich wydzierżawienia lub najmu na okres dłuższy niż 3 lata. W § 4 ww. uchwały postanowiono, że Zarząd Gminy może wydzierżawić lub wynajmować nieruchomości stanowiące mienie komunalne na okres dłuższy niż 3 lata – po uzyskaniu pozytywnej opinii właściwej merytorycznie komisji Rady Gminy – przy negatywnej opinii właściwej merytorycznie komisji Rady Gminy, rozstrzyga Rada Gminy w drodze uchwały. W dniu 7 maja 2010 r. aneksem przedłużono umowę dzierżawy na okres 5 lat, tj. do 6 maja 2015 r. części działki 780/20 o pow. 420m² położonej w Rybarzowicach. Komisja Budżetu i Spraw Komunalnych Rady Gminy Buczkowice pozytywnie zaopiniowała zawarcie umowy dzierżawy na okres 5 lat w dniu 24 maja 2010 r., tj. 17 dni po zawarciu umowy dzierżawy.*
- *W 2010 r. zawarto umowę dzierżawy oraz najmu na okres ponad 3 lat w trybie bezprzetargowym, pomimo braku zgody rady gminy na odstąpienie od przetargu. Powyższym naruszono art. 37 ust. 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 ze zm.), zgodnie z którym zawarcie umów użytkowania, najmu lub dzierżawy na czas oznaczony dłuższy niż 3 lata lub na czas nieoznaczony następuje w drodze przetargu. Rada gminy może wyrazić zgodę na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia tych umów. Powyższe stwierdzono w dwóch przypadkach:*
 - *W dniu 7 maja 2010 r. aneksem przedłużono umowę dzierżawy na okres 5 lat, tj. do 6 maja 2015 r. części działki 780/20 o pow. 420m² położonej w Rybarzowicach. W dniu 26 maja 2010 r. podjęto Uchwałę Nr XLV/235/10 Rady Gminy Buczkowice w sprawie wyrażenia zgody na odstąpienie od przetargowego trybu zawarcia umowy dzierżawy, tj. 19 dni po zawarciu umowy;*
 - *W dniu 27 grudnia 2010 r. aneksem przedłużono na okres 5 lat w trybie bezprzetargowym umowę najmu lokalu użytkowego znajdującego się w budynku przy ul. Bielskiej 322 w Buczkowicach. Rada Gminy Buczkowice nie podjęła uchwały w sprawie odstąpienia o przetargowego trybu wynajmu ww. lokalu.*

Aneks Nr 1 z dnia 7 maja 2010 r. do umowy dzierżawy części działki 780/20 położonej w Rybarzowicach podpisał p. Józef Caputa – Wójt Gminy Buczkowice. Aneks Nr 6 z dnia 27 grudnia 2010 r. do umowy najmu lokalu użytkowego znajdującego się w budynku przy

ul. Bielskiej 322 w Buczkowicach podpisała z up. Wójta p. Agata Artemska Sekretarz Gminy Buczkowice.

Wniosek nr 7

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Buczkowice w zakresie wydzierżawiania i wynajmowania nieruchomości zgodnie z zasadami określonymi przez radę gminy oraz uzyskiwania zgody rady gminy w przypadku zamiaru odstąpienia od przetargowego trybu zawarcia umów dzierżawy i najmu, stosownie do art. 37 ust. 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 ze zm.) oraz postanowień uchwały Nr XXVIII/242/2001 Rady Gminy Buczkowice z dnia 24 października 2001 r. w sprawie określenia zasad nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości gruntowych oraz ich wydzierżawienia lub najmu na okres dłuższy niż 3 lata, mając na uwadze przepisy art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.).

W zakresie sprzedaży nieruchomości:

- *W roku 2011 obciążono nabywcę nieruchomości zbywanej w drodze bezprzetargowej opłatą z tytułu pokrycia kosztów przygotowania nieruchomości do sprzedaży. W ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.), nie przewidziano możliwości pobierania opłat za przygotowanie nieruchomości do zbycia. Zgodnie z art. 25 ust. 2 w związku z art. 23 ust. 1 pkt 2 powołanej wyżej ustawy, gminnym zasobem nieruchomości gospodaruje wójt, burmistrz albo prezydent miasta, co w szczególności polega na wykonywaniu czynności polegających m.in. na zapewnieniu wyceny tych nieruchomości. Zgodnie z art. 67 ust. 1 ww. ustawy, cenę nieruchomości ustala się na podstawie jej wartości. Zgodnie z art. 67 ust. 3 ww. ustawy, przy sprzedaży nieruchomości w drodze bezprzetargowej cenę ustala się w wysokości nie niższej niż jej wartość. Z powyższego wynika, że zarówno dokonanie wyceny jak i jej koszty obciążają w świetle ustawy organ administracji publicznej. W 2011 r. Gmina Buczkowice obciążyła nabywcę działki 4976/3 kosztami wyceny nieruchomości w kwocie 602,70 zł oraz kosztami czynności geodezyjnych w kwocie 2.398,50 zł. Zobowiązanie nabywcy nieruchomości do poniesienia kosztów przygotowania nieruchomości do sprzedaży stwierdzono w protokole rokowań z dnia 4 listopada 2011 r. oraz umowie sprzedaży nieruchomości, repertorium A Nr 18.619/2011 z dnia 6 grudnia 2011 r. Gmina Buczkowice wystawiła w dniu 6 grudnia 2011 r. fakturę VAT nr 779 na kwotę 3.001,20 zł. Nabywca nieruchomości dokonał zapłaty powyższych kosztów w dniu 9 grudnia 2011 r. Osobą odpowiedzialną zgodnie z zakresem czynności za prowadzenie spraw związanych z mieniem komunalnym i gospodarką gruntami stanowiącymi własność Gminy była Podinspektor w Referacie Gospodarki Komunalnej i Budownictwa. Powyższy protokół rokowań oraz umowę sprzedaży nieruchomości podpisał p. Józef Caputa – Wójt Gminy Buczkowice.*

Wniosek nr 8

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Buczkowice odpowiedzialnymi za przygotowanie i przeprowadzenie postępowania w sprawie zbycia nieruchomości zgodnie z przepisami ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.).

– *W 2011 i 2012 r. nieprawidłowo wyksięgowano z ewidencji środków trwałych nieruchomości sprzedawane przez Gminę Buczkowice dokumentami PK. Powyższe dotyczyło:*

- *działki o numerze 4976/3 - dokumentem PK nr 12/12 z dnia 30 grudnia 2011 r. wyksięgowano z ewidencji środków trwałych działki 781/2, 740/3, 780/18 782/2 składające się na działkę 4976/3,*

- *działki o numerze 780/26 - dokumentem PK numer 12/07 z dnia 31 grudnia 2012 r. wyksięgowano z ewidencji środków trwałych działkę nr 780/26 o pow. 15400 m².*

Wyksięgowanie działek dokumentami PK zamiast dokumentami LT było niezgodne z Zarządzeniem Nr 12/06 Kierownika Urzędu Gminy Buczkowice z dnia 31 sierpnia 2006 r. w sprawie zmiany Zarządzania Nr 8/02 Kierownika Urzędu Gminy Buczkowice z dnia 31 grudnia 2002 roku w sprawie ustalenia instrukcji obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych /dowodów księgowych/ w Urzędzie Gminy Buczkowice. W §23 powyższej instrukcji zapisano, że obrót środkami trwałymi podlega udokumentowaniu następującymi dowodami: „OT” – przyjęcie środka trwałego, „PT” – nieodpłatne przekazanie/przyjęcie środka trwałego, „LT” – likwidacja środka trwałego/na skutek zużycia, zniszczenia, niedoboru lub sprzedaży.

Osobą odpowiedzialną za prowadzenie ewidencji księgowej środków trwałych była Podinspektor w Referacie Finansowym. Bezpośredni nadzór nad pracownikiem sprawowała p. Magdalena Mendrok – Skarbnik Gminy Buczkowice.

Wniosek nr 9

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Finansowego w zakresie ewidencjonowania środków trwałych zgodnie z Zarządzeniem Nr 12/06 Kierownika Urzędu Gminy Buczkowice z dnia 31 sierpnia 2006 r. w sprawie zmiany Zarządzania Nr 8/02 Kierownika Urzędu Gminy Buczkowice z dnia 31 grudnia 2002 roku w sprawie ustalenia instrukcji obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych (dowodów księgowych) w Urzędzie Gminy Buczkowice, mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.).

W zakresie dochodów z tytułu zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych:

– *W latach 2009 - 2013 zaniechano zarejestrowania w dzienniku kancelaryjnym wpływu oświadczeń o wartości sprzedaży poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych za poprzedni rok złożonych przez przedsiębiorców korzystających z zezwoleń z sprzedaż napojów alkoholowych. Naruszono tym § 6 ust. 11 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 grudnia 1999 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej dla organów gmin i związków międzygminnych (Dz. U. Nr 112, poz. 1319 z późn. zm.), zgodnie z którym na*

każdej wpływającej na nośniku papierowym korespondencji umieszcza się w górnym lewym rogu pierwszej strony (na korespondencji przekazywanej bez otwierania - na przedniej stronie koperty) pieczętkę wpływu określającą datę otrzymania i wchodzący numer ewidencyjny z rejestru kancelaryjnego i następnie § 42 ust. 2 załącznika nr 1 do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz. U. Nr 14, poz. 67 z późn. zm.), zgodnie z którym po zarejestrowaniu przesyłki na nośniku papierowym punkt kancelaryjny umieszcza i wypełnia pieczęć wpływu na pierwszej stronie pisma lub, w przypadku gdy nie ma możliwości otwarcia koperty, na kopercie.

Przyczyną nieprawidłowego przyjęcia powyższych oświadczeń, było ich bezpośrednie przyjmowanie przez Inspektora w Referacie Ogólno-Organizacyjnym. Bezpośredni nadzór nad pracownikiem sprawowała p. Agata Artemska - Sekretarz Gminy Buczkowice.

Wniosek nr 10

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Buczkowice w zakresie rejestrowania korespondencji wpływającej do Urzędu, stosownie do postanowień § 42 ust. 2 załącznika nr 1 do Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz. U. z 2011 r. Nr 14, poz. 67 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.).

- W latach 2009 - 2011 (do lipca) pobierano opłatę skarbową w wysokości 17,00 zł za wydanie przedsiębiorcy zaświadczenia, potwierdzające dokonanie opłaty za korzystanie z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, co stanowiło naruszenie przepisów art. 3 ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. Nr 225, poz. 1635 z późn. zm.), ponieważ nie podlega tej opłacie dokonanie czynności urzędowej, wydanie zaświadczenia oraz zezwolenia (pozwolenia, koncesji), jeżeli na podstawie odrębnych przepisów podlegają innym opłatom o charakterze publicznoprawnym lub są od nich zwolnione. Stosownie do przepisu art. 11¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 z późn. zm.), są pobierane opłaty o charakterze publicznoprawnym, a więc opłata skarbową ma charakter wtórny w stosunku do tych opłat.

Z dniem 1 lipca 2011 r. nastąpiła zmiana brzmienia art. 18 ust. 7 pkt 4 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, gdzie zaświadczenie potwierdzające dokonanie opłaty zastąpiono dowodem potwierdzającym dokonanie opłaty.

Osobą odpowiedzialną za przygotowanie dokumentacji dotyczącej wydania zaświadczenia dotyczącego wniesienia opłaty za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych był Inspektor w Referacie Ogólno-Organizacyjnym. Bezpośredni nadzór nad pracownikiem sprawowała p. Agata Artemska - Sekretarz Gminy Buczkowice.

Od lipca 2011 r. Gmina nie pobiera opłaty skarbowej.

- W okresie od stycznia 2009 r. do czerwca 2012 r. dochody z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych ewidencjonowane były w księgach

rachunkowych Urzędu z pominięciem konta 221 – „Należności z tytułu dochodów budżetowych”. Wpłaty ujmowano na koncie 130 – „Rachunek bieżący jednostki” w korespondencji z kontem 720 – „Przychody z tytułu przychodów budżetowych” (w 2011 r.) oraz z kontem 750 – „Przychody finansowe” (w latach 2009 - 2010).

Ponadto, nie prowadzono szczegółowej ewidencji analitycznej wg dłużników, tj. poszczególnych przedsiębiorców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych którym wydano zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych z uwzględnieniem przypisu należności i wpłat.

Zgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2013 r. Nr 330) do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym. Ponadto, zgodnie z postanowieniami załącznika nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2013 r. Nr 289), na stronie Wn konta ujmuje się ustalone należności z tytułu dochodów budżetowych i zwroty nadpłat, a na stronie Ma konta ujmuje się wpłaty należności z tytułu dochodów budżetowych oraz odpisy (zmniejszenia) należności. Ponadto, ewidencja szczegółowa do konta 221 powinna być prowadzona według dłużników i podziałek klasyfikacji budżetowej oraz budżetów, których należności dotyczą.

Według złożonych w trakcie kontroli wyjaśnień przez pracownika Referatu Finansowego w urzędzie prowadzona jest ewidencja przedsiębiorców (podmiotów) którym wydano zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w Referacie Ogólno-Organizacyjnym, która nie spełnia wymogów ewidencji księgowej.

Ponadto ustalono, że w dniu 30 czerwca 2012 r. dokonano przypisu należności od stycznia do grudnia 2012 r. w kwocie 165.317,14 zł z ww. tytułu w ewidencji księgowej na koncie 221 – „Należności z tytułu dochodów budżetowych”.

W 2013 r. również dokonano przypisu należności na koncie 221 – „Należności z tytułu dochodów budżetowych”. Należności za okres od stycznia do lipca 2013 r. na kwotę 114.853,46 zł przypisano w dniu 31 stycznia 2013 r.

Obowiązujące w tym okresie regulacje wewnętrzne w zakresie wprowadzenia dokumentacji przyjętych zasad rachunkowości, tj. instrukcja obiegu dokumentów, zakładowy plan kont nie zawierały uregulowań dotyczących przekazywania przez Referat Ogólno – Organizacyjny do Referatu Finansowego dokumentów w celu dokonania przypisów ww. należności Urzędu w zakresie opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Wniosek 11

Zaprowadzić szczegółową ewidencję analityczną do konta 221 wg poszczególnych przedsiębiorców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych, stosownie art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330) oraz zasad funkcjonowania konta określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych,

samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r. Nr 289) i zakładowego planu kont wprowadzonego Zarządzeniem NR 4/2002 Wójta Gminy Buczkowice z dnia 29 marca 2002 r. ze zmianami.

Wniosek 12

Uzupełnić dokumentację przyjętych zasad rachunkowości o uregulowania w zakresie dokumentów, stanowiących podstawę dokonania przypisu należności z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wskazujące wszystkie etapy rozliczeń poprzedzające płatność dochodów z powyższego tytułu, stosownie do art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.) oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330) oraz ustalić obieg dokumentów w tym zakresie, mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.).

Wniosek nr 13

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy w Buczkowicach w zakresie prawidłowego ujmowania w ewidencji księgowej Urzędu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, stosownie do art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330 z późn. zm.) oraz postanowień rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r. Nr 289), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.).

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2012 r. poz. 1113), sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, **w terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków pokontrolnych zawartych w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń **w zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4 ustawy** z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wnosić do **Kolegium** tutejszej Izby, **w terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

P R E Z E S
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Katowicach

Daniel Kołodziej